

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 86 0 P 041537 20 Rev 2
Banjaluka, 06.7.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S.I., kći P., iz V., koju zastupa punomoćnik S.R., advokat iz O., protiv tužene S.P., kći M., iz V., koju zastupa punomoćnik M.L., advokat iz Š., radi isplate duga, vrijednost predmeta spora: 36.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužene, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj: 86 0 P 041537 20 Gž 2 od 03.4.2020. godine, na sjednici održanoj dana 06.7.2021. godine, donio je:

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Modriči broj: 86 0 P 041537 19 P 2 od 23.11.2019. godine obavezana je tužena da tužiteljici isplati iznos od 20.000,00 švajcarskih franaka, protivvrijednosti u KM prema srednjem tečaju Centralne banke BiH na dan isplate, koji je primila na ime zajma radi kupovine nekretnina od N.G., zajedno sa zakonskom zateznom kamatom od 12.07.2016. godine, kao dana podnošenja tužbe, pa do isplate, kao i da joj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 6.909,60 KM.

Presudom Okružnog suda u Doboju broj: 86 0 P 041537 20 Gž 2 od 03.4.2020. godine, žalba tužene je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremenom revizijom tužena pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija uvaži, osporena presuda preinači, tako da se odbije tužbeni zahtjev, a tužiteljica obaveže na snošenje troškova postupka, ili da se ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

U odgovoru na reviziju, tužiteljica predlaže da se ista odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice, da se obaveže tužena, da joj vrati novčani iznos, bliže naveden u izreci prvostepene presude, koji je primila po osnovu zajma, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom i troškovima spora.

U toku postupka, na osnovu svih provedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka, nižestepeni sudovi su utvrdili, da je tužena ovlasila tužiteljicu da u njeno ime i za njen račun zaključi ugovor o kupovini kuće, sa N.G. kao prodavcem, što je ova i učinila. Ovaj ugovor, broj: ... od 02.9.2015. godine je sačinjen pred notarom. Kupoprodajna cijena je određen u iznosu od 45.000,00 KM. U isto vrijeme i od istog kupca i tužiteljica je za sebe kupila komad zemlje po cijeni od 15.000,00 KM. Tužena je, prema notarski ovjerenom potvrdi od 27.07.2015.

godine, prodavcu N.G. isplatila iznos od 30.000,00 KM, uz konstataciju da će ostatak cijene isplatiti po zaključenju ugovora, što je i učinila i nije sporno da je ona u odgovarajućim javnim evidencijama upisana kao vlasnik i posjednik kupljene nekretnine. Tužena je prilikom ove kupovine posudila od tužiteljice iznos od 20.000,00 švajcarskih franaka, koji nije vratila. Ona je inače jedno vrijeme, od 14.4.2003. do 10.02.2015. godine, bila zaposlena u R.u.m. a.d. i njena prosječna plata u zadnjim mjesecima rada je iznosila 647,10 KM mjesečno, te je prilikom prestanka radnog odnosa (iz organizacionih razloga) dobila otpremninu u iznosu od 9.564,00 KM. Pored toga je tužena ostvarivala prihod tako što je pružala usluge čišćenja i održavanja domaćinstva drugim ljudima, te je povremeno radila u Š. kao sobarica i kuharica. Bila je u vanbračnoj zajednici sa svjedokom J.S., sa kojim je stekla dvoje djece, za kojeg kaže da nije radio. Živjeli su u kući njegovih roditelja, a ona je kako kaže, radila i štedila da kupi kuću samo za sebe i zato nije to htjela saopštiti navedenom svjedoku, sa kojim je u vrijeme kupovine bila u vanbračnoj zajednici. Tužiteljica je dugi niz godina radila u Š. gdje je zaradila penziju nakon čega je napravila kuću u V. i došla tu da živi.

Na osnovu navedenog činjeničnog utvrđenja, koje se, saglasno odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - dalje: ZPP), ne može pobijati revizijom, prihvatajući iskaze svjedoka J.S. i M.V., koji su potvrdili tvrdnju tužiteljice da je pozajmila tuženoj iznos čije vraćanje traži u ovom postupku, uz obrazloženje da okolnosti i financijske prilike tužene u vrijeme kupovine predmetne kuće nisu bile takve da daju mjesta za zaključak da je mogla (uz izdržavanje djece i vanbračnog supruga za kojeg tvrdi da nije radio) uštedi toliko novčanih sredstava da bez ikakve pomoći i posuđivanja isplati kuću koju je kupila, nižestepeni sudovi su udovoljili tužbenom zahtjevu pozivom na odredbe člana 124, 557. i člana 562. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO).

I po ocjeni ovoga suda, nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su obavezali tuženu da tužiteljici isplati traženi iznos. Naime, tvrdnje tužiteljice (o izvršenoj pozajmici), su u saglasnosti sa iskazom svjedoka J.S. (vanbračnog supruga tužene) koji je rekao da je tužena imala ušteđevinu od 8.000,00 KM, a da je 20.000,00 franaka posudila od tužiteljice i 2.000,00 KM od svjedoka M.V. i da mu je to rekla sama tužena, te da mu je upravo tužena poslala 2.000,00 KM, koje je on, posredstvom tužiteljice, isplatio M.V.. Takođe je svjedok M.V. potvrdila navode tužiteljice, te detaljno i jasno opisala njihove međusobne odnose kao i okolnosti i način predaje pozajmljenog iznosa, pa nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su i njenom iskazu dali punu vjeru. S druge strane, iskazima nekih drugih svjedoka, koji su potvrdili želju i nastojanje tužene da sebi kupi kuću bez znanja vanbračnog supruga, te se izjasnili o njenom radnom angažovanju, a kod činjenice da se nisu mogli izjasniti o predmetnoj pozajmici niti o tome kojim sredstvima je tužena raspolagala u vrijeme zaključenja ugovora o kupovini kuće, nisu dovedeni u pitanje zaključci nižestepenih sudova o osnovanosti tužbenog zahtjeva. Takođe su nižestepeni sudovi pravilno zaključili i obrazložili, da je tužena prodavcu već prilikom zaključenja ugovora (koji je za njen račun i u njeno ime zaključila tužiteljica), a imajući u vidu i druge provedene dokaze, isplatila iznos od 30.000,00 KM upravo iz sredstava koja je na ime zajma dobila od tužiteljice.

Suprotno tvrdnji tužene pobijana presuda nema nedostataka zbog kojih se ne može ispitati. Izreka presude je razumljiva i ne protivrječi njenim razlozima, te je u smislu odredbe člana 231. ZPP, odgovoreno na relevantne žalbene navode. Nije, prema tome, osnovan revizionni razlog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 191. ZPP.

Prvostepeni sud je u ponovnom postupku, saglasno uputama iz ranijeg ukidnog rješenja, ispitao sve okolnosti koje su bitne za donošenje pravilne i zakonite odluke u ovom predmetu, te je na temelju izvedenih dokaza i njihove ocjene (član 8. ZPP) valjano utvrdio činjenično stanje koje je u svemu prihvatio i drugostepeni sud odlučujući o žalbi tužene. Uostalom, kako je naprijed rečeno, pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje (na kakvim tvrdnjama se, u pretežnom dijelu, temelji revizija) i ne može biti razlog za izjavljivanje revizije.

Tužena u žalbi, a sada i u reviziji daje svoju ocjenu provedenih dokaza, te osporava razloge nižestepenih presuda kojim su ocjenjeni iskazi saslušanih svjedoka, na kojima su temeljene odluke o usvajanju tužbenog zahtjeva. Međutim, tim navodima nisu dovedeni u sumnju razlozi kojima su nižestepeni sudovi obrazložili svoje odluke, koje u svemu prihvata i ovaj sud.

Prema odredbi člana 557. ZOO ugovorom o zajmu zajmodavac se obavezuje da preda u svojinu zajmoprimcu određenu količinu novca ili drugih zamjenjivih stvari, a zajmoprimac se obavezuje da mu vrati poslije izvjesnog vremena, odnosno u ugovorenom roku (član 562. stav 1. ZOO) istu količinu novca, odnosno istu količinu stvari iste vrste i istog kvaliteta.

Prema načelu dužnosti ispunjenja obaveze, sadržanom u odredbi člana 17. stav 1. i članu 124. ZOO, stranke u obligacionom odnosu su dužne izvršiti svoju obavezu (zajmodavac da preda predmet zajma – član 559. stav 1. ZOO, a zajmoprimac da vrati zajam poslije izvjesnog vremena – član 562. stav 1. istog zakona) i odgovorne su za njeno ispunjenje.

Odredba člana 262. stav 1. ZOO propisuje da je vjerovnik u obligacionom odnosu ovlašten od dužnika zahtjevati ispunjenje obaveze, a dužnik je dužan ispuniti je savjesno u svemu kako ona glasi, naravno pod uslovom da je i vjerovnik ispunio ili je spreman ispuniti svoju obavezu iz istog obligacionog odnosa (član 122. stav 1. ZOO).

Dakle, s obzirom na naprijed izložene zakonske propise i utvrđeno činjenično stanje prema kojem je tužiteljica predala tuženoj određeni novčani iznos na ime zajma, proizlazi da je svoju obavezu preuzetu ugovorom o zajmu ispunila, što podrazumjeva obavezu tužene, kao zajmoprimca da dužni iznos vrati, slijedom čega je valjalo reviziju tužene odbiti, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić